

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/199
KARAR NO : 2021/248
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 4703 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ürünlerin “piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertaraf edilmesine v.s.” ili kin olarak verilen karar hakkında ayrıca idari yargı yerinde dava açılmı olsa dahi, Kabahatler Kanunu’nun 3 ve 27/1. maddesi uyarınca ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.Kablo San. ve Tic. A. .
Vekili : Av. F.S.
Davalı : stanbul Valili i
Vekili : Av. E.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. stanbul Valili i 1 Sanayi ve Teknoloji Müdürlü ünün 28/11/2019 tarihli ve 94161180-858-E.814096 sayılı idari yaptırım kararı ile, davacı firmada yapılan denetim sırasında firma tarafından piyasaya sunulan enka Marka 2x0.75 Biti ik Kordon CCA model kablo adlı üründen numune alınarak test ve muayenesi yaptırılan ürünlerin test raporunun incelenmesi sonucu, ürünlerde güvensizlik tespit edildi inden bahisle, 4703 sayılı Kanun’un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, aynı Kanun’un 11. maddesinde belirtilen önlemlerin alınmasına, 12. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca davacıya 35.000 TL idari para cezası verilmesine karar verilmi tir.

2. Davacı vekili, 4703 sayılı Kanun’un 11. maddesi uyarınca alınan tedbirlerin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açtı nı belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. stanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimli i 02/12/2020 tarihli ve D. .2020/179 sayılı kararı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 27/8. maddesi uyarınca idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde, idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i belirtildi inden, itiraz edilen kararda hem idari para cezasına, hem de idari i lem niteli inde bir takım müeyyidelere yer verildi i görüldü ünden ba vurunun görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , davacı vekili tarafından yapılan itiraz stanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hâkimli ince kesin olarak reddedilmi tir.

4. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. **istanbul 4. dare Mahkemesi 25/02/2021 tarihli ve E.2021/179 sayılı kararı** ile, 4703 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezası ve idari tedbir niteli inde yaptırımlar oldu unda duraksama bulunmadı ı, söz konusu idari yaptırımların, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde sözü edilen ilgili kanunlarda yer alan tedbirler kapsamında oldu u, ancak 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesi ve 27. maddesinin sekizinci fıkrası kapsamına giren idari i lemlerden de olmadı ı, dolayısıyla, 4703 sayılı Kanun'da kanun yolu gösterilmedi i dikkate alındı ında, idari tedbir niteli i ta ıyan yaptırımlara, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun genel hükümlerinin uygulanması gerekti i açıklanarak, davanın çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verdi tir.

III. LG L HUKUK

6. 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

“Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli oldu u kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadı ı hallerde, ürünün güvenli olup olmadı ı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenli e ili kin makul beklentisi dikkate alınarak de erlendirilir.”

7. 12. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

“Bu Kanunun; (b) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında on dokuz bin Türk Lirasından yirmi be bin Türk Lirasına kadar..... idari para cezası uygulanır.”

8. “Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı” ba lıklı 11. maddesi öyledir:

“İlgili teknik düzenlemeye uygunlu u belgelenmi olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadı ına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılıncaya kadar yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından kar ılanmak üzere, yetkili kurulu ;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,

b) Piyasaya arz edilmi olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,

c) Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkânsız oldu u durumlarda, ta ıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,

d) (De i ik: 18/6/2017-7033/69 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler ve ürünün içerdi i riskler hakkındaki bilgilerin, üretici tarafından etkili olacak ekilde duyurulmasını, üretici tarafından yapılan duyuru veya duyuru ekli uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse, ülke genelinde da ıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle risk altındaki ki ilere duyurulmasını,

Sa lar.

Risk altındaki ki ilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün oldu u durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki ki ilerin tespit edilebildi i durumlarda ise bu ki ilerin do rudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

(Ek fıkra: 18/6/2017-7033/69 md.) *kinici fıkrada yer alan hükmümler, yetkili kurulu tarafından 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildi i ekilde hazırlanarak yürürlü e konulan teknik düzenlemede yer alan di er önlemlerin alınmasını engellemez.*

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerekti inde Komisyona iletilir.”

9. 13. maddesinde, bu idarî para cezalarına kar ı, tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilece i öngörölmü ken, 23/01/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun'un 496. maddesi ile 13. madde, *"Bu Kanunda yer alan idarî para cezaları, yetkili kurulu lar tarafından verilir"* ekinde de i tirilmi ; 5728 sayılı Kanun, 08/02/2008 tarihinde yürürlü e girmi tir.

10. 4703 sayılı Ürünlere li kin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmemi tir.

11. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükmümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmi ;

12. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret oldu u, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u hükme ba lanmı tir.

13. Kanun'un *"Ba vuru yolu"* ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı mının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava, 4703 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmış tır.

17. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümlerle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

18. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anlaşılmaktadır.

19. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anlaşılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

20. Somut olayda, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak *ürünlerin piyasaya arzının yasaklanması, masrafların üreticisi tarafından kar ılanmak üzere piyasada bulunan ürünlerin üreticisi tarafından toplanması, güvenli hale getirilmesi mümkün olan ürünlerin tespit edilen uygunsuzluklarının düzeltilerek güvenli hale getirilmesi ve güvenli hale getirildi i kanıtlanmadan piyasaya sunulmaması, güvenli hale getirilemeyen veya getirilmesi mümkün olmayan ürünlerin bertaraf edilmesi, alınacak önlemlere ili kin bilgilerin risk altındaki ki ilere duyurulması amacıyla mevzuata uygun olarak gerekli ilan, duyuru ve ça rıların yapılmasına* da karar verildi i, bu kararın iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açıldı ı anlaşılmı ise de, ilgili kanununda yer alan idari tedbirler kapsamında bulunan bu yaptırımlara kar ı 4703 sayılı Kanun'da kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i gözetildi inde, olu an olumsuz görev uyu mazlı mın çözümünde, *ürünlerin piyasaya arzının yasaklanması, masrafların üreticisi tarafından kar ılanmak üzere piyasada bulunan ürünlerin üreticisi tarafından toplanması, güvenli hale getirilmesi mümkün olan ürünlerin tespit edilen uygunsuzluklarının düzeltilerek güvenli hale getirilmesi ve güvenli hale getirildi i kanıtlanmadan piyasaya sunulmaması, güvenli hale getirilemeyen veya getirilmesi mümkün olmayan ürünlerin bertaraf edilmesi, alınacak önlemlere ili kin bilgilerin risk altındaki ki ilere duyurulması amacıyla mevzuata uygun olarak gerekli ilan, duyuru ve ça rıların yapılmasına* ili kin i lemin iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davanın bir öneminin bulunmadı ı, davanın adli yargı yerinde görülece i açıktır.

21. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacaktır, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

22. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekecektir; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de iktiklinin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyecektir.

23. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun de iktiklini ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

24. İncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4703 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de iktik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtilmiştir. Davanın konusu idari yaptırım kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 4. Daire Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 02/12/2020 tarihli ve D. No.2020/179 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 4. Daire Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 02/12/2020 tarihli ve D. No.2020/179 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİNLİK OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Mehmet
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN